

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İktidarın cinsiyetçi ve kadın karşıtı politikaları, toplumu güçlendirilmiş erkek egemen bir anlayış doğrultusunda yeniden şekillendirmeyi hedeflemekte; bu yaklaşım kadına yönelik şiddetin artmasına, kadın cinayetlerinin sistematik bir nitelik kazanmasına ve kadın kırımına varan ağır bir tabloya yol açmaktadır. Torba yasalar, yargı paketleri, genelgeler ve uygulamalar; kadınları eşit yurttaşlar olarak değil, aile içine hapsedilen bireyler olarak konumlandıran eril söylemle birlikte hayata geçirilmektedir.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararıyla birlikte kadına karşı şiddet, taciz, tecavüz, cinsel saldırı ve kadın cinayetlerinde yaşanan artış, sorunun bütün yönleriyle ve acil biçimde ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Koruma ve uzaklaştırma kararlarının etkin uygulanmaması, 6284 sayılı Kanun'un gereği gibi işletilmemesi ve failerin cezasızlıkla cesaretlendirilmesi kadınların yaşam hakkını doğrudan tehdit etmektedir.

Son olarak bir gün içinde altı kadın katledilmiştir: İstanbul Arnavutköy'de Filiz Şağbangül, Gebze'de Aylın Polat Dağ, Van'da Gönül Alkan, Osmaniye'de İlknur Kor, Aksaray'da Kübra Kılıç ve Zeynep Ayaz. Bu kadınların üçü boşanmak istediği için, ikisi boşandığı için öldürülmüş; birçoğu hakkında uzaklaştırma kararları bulunmasına rağmen devlet koruma yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. Sığınma evlerine başvuran, defalarca yardım talep eden kadınların yaşam hakkı korunmamıştır.

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin nedenlerinin bütün yönleriyle araştırılması; koruma mekanizmalarındaki ihmallerin tespiti; İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönülmesi ve Sözleşme'nin gereklerinin uygulanması ile 6284 sayılı Kanun'un ve ilgili mevzuatın etkin uygulanmasının önündeki engellerin belirlenmesi; kamu görevlilerinin sorumluluklarının ortaya çıkarılması; cezasızlık politikalarının sonuçlarının incelenmesi; kadın özgürlükçü ve toplumsal cinsiyet eşitlikçi politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98., TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 23.02.2026

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Türkiye’de kadına yönelik şiddet münferit değil, sistematik bir nitelik kazanmıştır. Neredeyse her gün bir kadın, en yakınındaki erkek tarafından öldürülmekte; kadınların yaşam hakkı, erkek egemen şiddet düzeni tarafından gasp edilmektedir.

Bianet’in 1 Ocak 2025 – 31 Aralık 2025 tarihleri arasında yerel, ulusal ve internet basınına yansıyan haberlerden derlediği güncel verilere göre; erkekler 2025 yılı boyunca en az 299 kadını ve 64 çocuğu öldürmüştür. Aynı dönemde aralarında trans kadınların da bulunduğu en az 471 kadının ölümü “şüpheli” olarak kayıtlara geçmiştir. Bu tablo, kadınların yaşam hakkının sistematik biçimde ihlal edildiğini göstermektedir.

Erkekler 2025 yılında en az 724 kadını yaralamıştır. Yaralanan kadınlar arasında çok sayıda trans ve LGBTİ+ da bulunmaktadır. Kadınları yaralayanların büyük çoğunluğu en yakınlarındaki erkeklerdir: En az 486 kadın kocası, eski kocası ya da partneri; 59 kadın baba ya da oğul gibi aile üyeleri tarafından yaralanmıştır. Bu veriler, şiddetin en çok “özel alan” olarak tanımlanan ev içinde ve yakın ilişkilerde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Kadınlar en çok evlerinde hedef alınmıştır. Erkekler 416 kadını ev içinde, 289 kadını ise sokak, toplu taşıma ve kamusal alanlarda yaralamıştır. 588 kadın darp edilmiş; onlarcası silahla, kesici aletle ya da boğma, yakma gibi yöntemlerle saldırıya uğramıştır. Bu durum, kadınların hem ev içinde hem kamusal alanda güvencesiz bırakıldığını göstermektedir.

Hukuki süreçlere bakıldığında ise cezasızlık pratiği açıkça görülmektedir. Kadınları yaralayan 668 fail erkekten yalnızca 93’ü tutuklanmıştır. Çok sayıda fail hakkında başlatılan soruşturmanın akıbeti belirsizdir; en az 136 failin hukuki süreci basına dahi yansımamıştır. Tutuklama oranlarının düşüklüğü ve etkin yaptırım eksikliği, erkek şiddetini cesaretlendiren bir iklim yaratmaktadır.

Çocuklar da erkek şiddetinin hedefindedir. 2025 yılında erkekler en az 64 çocuğu öldürmüştür. Öldürülen çocuklar arasında erken yaşta zorla evlendirilerek istismara maruz bırakılanlar da bulunmaktadır. Ayrıca en az 265 çocuk cinsel istismara maruz bırakılmıştır. İstismar vakalarının önemli bir bölümünde failin öğretmen, kurs hocası, okul çalışanı gibi meslek gruplarından olması, çocukların doğrudan devlet ve kamu personelleri tarafından korunması gereken alanlarda dahi güvende olmadığını göstermektedir.

Bununla birlikte erkekler 2025 yılında en az 1168 kadını başkalarıyla para karşılığı cinselliğe zorlamıştır. Zorlananlar arasında 18 yaş altı çocukların bulunması, kadın ve çocuk bedenine yönelik sömürü ve şiddetin ulaştığı vahim boyutu gözler önüne sermektedir.

GEREKÇE

Tüm bu veriler, kadına ve çocuğa yönelik şiddetin münferit olaylar değil, yapısal ve politik bir sorun olduğunu göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin kamu politikalarından çıkarılması, 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanmaması, uzaklaştırma kararlarının denetlenmemesi ve faillerin cezasız bırakılması bu tabloyu ağırlaştırmıştır. Bu tablo, kadınların devletin mevcut koruma mekanizmaları ile hayatta kalamadığını göstermektedir.

Geçtiğimiz hafta bir gün içinde yaşanan altı kadın cinayeti, meselenin aciliyetini bir kez daha ortaya koymuştur. Uzaklaştırma kararlarının kağıt üzerinde bırakılması, denetim mekanizmalarının işlememesi, risk değerlendirmelerinin etkin yapılmaması ve kamu görevlilerinin ihmallerinin soruşturulmaması, bu cinayetlerin önlenemez olduğunu göstermektedir. Her uygulanmayan koruma kararı, her denetlenmeyen uzaklaştırma tedbiri ve her cezasızlık kararı yeni bir kadın cinayetinin zeminini hazırlamaktadır.

Kadın cinayetlerinin büyük çoğunluğunun kadınların ayrılmak istedikleri ya da ayrıldıkları erkekler tarafından işlenmesi; nafaka hakkının hedef gösterilmesi; kadınların eşit yurttaşlık talebinin aile merkezli politikalarla bastırılmaya çalışılması; toplumsal cinsiyet eşitliğinin kamu politikalarından çıkarılması; İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı ve 6284 sayılı Kanun'un tartışmaya açılması, bu şiddet ortamını besleyen siyasal iklimi açıkça ortaya koymaktadır.

Kadınların yaşam hakkını korumak devletin en temel yükümlülüğüdür. Türkiye, hukuksuz İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararına rağmen hala Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne (CEDAW) taraf bir devlettir ve sözleşmeden doğan yükümlülükleri halen yürürlüktedir. CEDAW, kadına yönelik şiddeti ayrımcılığın bir biçimi olarak tanımlamakta ve taraf devletlere kadınların yaşam hakkını, eşitliğini ve şiddetten korunmasını sağlama yönünde açık ve bağlayıcı sorumluluklar yüklemektedir. Türkiye'nin sözleşmeye taraf olma statüsü devam etmekte olup, kadınlara yönelik şiddetle mücadelede etkili önleme, koruma ve yaptırım mekanizmalarını işletme yükümlülüğü uluslararası hukuk bakımından sürmektedir.

Bu yükümlülüğün yerine getirilip getirilmediğinin araştırılması, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönülmesi ve Sözleşme'nin gereklerinin uygulanması, koruma mekanizmalarındaki yapısal sorunların tespiti, 6284 sayılı Kanun'un eksiksiz ve etkin uygulanmasının sağlanması, ihmali bulunan kamu görevlileri hakkında gerekli işlemlerin yapılması ve cezasızlık politikalarına son verilmesi hayati önemdedir.

Kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddetin tüm boyutlarıyla araştırılması; önleyici, koruyucu ve güçlendirici mekanizmaların yeniden yapılandırılması; toplumsal cinsiyet eşitlikçi ve kadın özgürlükçü politikaların hayata geçirilmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu ve ivedidir. Kadınların özgür ve eşit yaşam mücadelesi, Meclis'in sorumluluğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.